Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 584
van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**
datum: 3 juni 2020

---

aan **BEN WEYTS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Coronacrisis - Welbevinden scholieren

Tijdens de gedachtewisseling met de Vlaamse Scholierenkoepel op 2 juni 2020 kwam duidelijk naar voren dat het welbevinden van onze scholieren tijdens deze coronacrisis danig onder druk staat.

Scholieren geven te kennen dat ze zich tijdens de crisis geïsoleerd en eenzaam voelen. Ze ondervinden een hoge mate van stress omdat lessenroosters voortdurend veranderen en zo ook hun structuur wegvalt. Daarnaast maken leerlingen zich grote zorgen en zitten ze met vele vragen, zeker ook met betrekking tot de toekomst en het verdere verloop van hun schoolloopbaan. Ook de onzekerheid met betrekking tot het al dan niet doorgaan van eindejaarsexamens en toelatingsexamens, en de tegenstrijdige berichtgevingen daaromtrent, bezorgden en bezorgen de leerlingen veel stress.

1. Welke maatregelen neemt de minister om het mentaal welbevinden van scholieren te verbeteren?
2. Werkt de minister aan een plan omtrent het welbevinden van scholieren voor het geval er zich in de toekomst gelijkaardige lockdowns zouden voordoen?
3. Zal er in de toekomst, in gelijkaardige crisissituaties, sneller, duidelijker en eenduidiger gecommuniceerd worden over het al dan niet plaatsvinden van examens?
4. Leerlingen geven aan dat er blijkbaar vooral gecommuniceerd wordt naar de ouders, maar onvoldoende rechtstreeks naar de leerlingen zelf.

   Welke maatregelen kan de minister nemen om dit probleem in de toekomst te verhelpen?
5. In welke mate acht de minister het nodig om de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en andere instanties (bv. Awel, jongerenadviescentrum-JAC) te versterken en hun inspanningen beter op elkaar af te stemmen?
6. Hoe gaat de minister leerkrachten ondersteunen (via pedagogische begeleiding) in het omgaan met leerlingen die mentaal onder druk staan? Hoe gaat de minister de rol van leerkrachten als vertrouwenspersoon versterken?

BEN WEYTS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD
op vraag nr. 584 van 3 juni 2020
van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

---

1. Via het draaiboek over het heropstarten van lessen werd een richtinggevend kader voor scholen gemaakt om voldoende aandacht te hebben voor welbevinden. Scholen werden aangemoedigd om na te denken over o.a. de psychosociale ondersteuning die ze aan al hun leerlingen (inclusief de leerlingen met bijzondere noden en behoeften) aanbieden, de eventuele hulp van het Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) en eventuele externen, de opvang op school, de zorg voor een aanspreekpunt e.d.

   Om tegemoet te komen aan eerder opgevangen signalen over mentaal welbevinden en stress nam ik bovendien verschillende initiatieven.
   - Zo zorgde ik er voor dat in het ministerieel besluit over de coronamaatregelen, dat op federaal niveau wordt gemaakt, er een passage werd voorzien waardoor eender welke leerling altijd op school kan uitgenodigd worden, wanneer de persoonlijke situatie daarom vroeg.
   - Net voor de paasvakantie riep ik de leerkrachten op om extra aandacht te hebben voor de kinderen die ze nog niet hadden gehoord en om ze te bellen, te schrijven of te mailen. Smartschool kon daarbij helpen. Gekoppeld daaraan vroeg ik het Nationaal Crisiscentrum om verplaatsingen in het kader van pedagogische opdrachten in onderwijs als een essentiële verplaatsing te beschouwen. Dat liet toe dat leerkrachten zelf de leerlingen waarvan ze geen signalen oppikten thuis konden bezoeken.
   - Ik heb aan de scholen ook gevraagd om voor diegenen die ze ondanks heel wat inspanningen zelf niet konden bereiken, samen te werken met de OCMW's of buurtnetwerken, zodat die uiteindelijk contact konden opnemen met de ouders om hun bezorgdheden te uiten en na te gaan wat er eventueel nog kon gebeuren.
   - Tegelijkertijd werd er een pedagogische reserve aangelegd, met daarin organisaties die zich konden opgeven om mee de preteaching te ondersteunen.
   - Voor de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften werden er regelingen getroffen waardoor de ondersteuners uit de ondersteuningsnetwerken mee konden ingezet worden.
   - Via het onderwijstijdschrift Klasse werden praktijkvoorbeelden verspreid over hoe leerkrachten moeilijk te bereiken doelgroepen toch bereikten. Tevens werd er materiaal ter beschikking gesteld waarmee scholen aandacht konden besteden aan hoe leerlingen zich voelden (https://www.klasse.be/reeks/onderwijs-in-coronatijd/)
   - Het steunpunt geestelijke gezondheid zorgde voor een overzichtspagina over hoe je kan werken aan geestelijke gezondheid in tijden van corona. Deze overzichtspagina werd mee bekend gemaakt in onderwijs.

   Tevens kunnen ook de CLB's ten alle tijden worden ingeschakeld wanneer er signalen zijn dat het minder goed met een leerling gaat. Daarnaast maakten ook heel wat leerlingen en ouders gebruik van de clbch@t. De clbch@t ontving voor de uitbreiding van hun aanbod bijkomende middelen (82.500 euro extra).

   Om tegemoet te komen aan signalen over mentaal welbevinden, wilde ik ook bekomen dat zoveel als mogelijk kinderen en jongeren lessen veilig konden heropstarten. Dit gebeurde in samenspraak met de virologen.

Ik ben steeds in overleg geweest met de Vlaamse Scholierenkoepel en andere organisaties voor (kwetsbare) jongeren enzovoort.

Tevens was er het engagement van de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie om scholen met vragen te ondersteunen en desgewenst te coachen.

2-4. De komende periode volgt er verder overleg met virologen en met die partners die mee willen nadenken over scenario's voor het coronaproof heropstarten op 1 september. Bij het uitstippelen van nieuwe scenario's om in onderwijs met het virus om te gaan, zal er zeker met een aantal knelpunten en geleerde lessen rekening gehouden worden. De signalen die de scholieren gaven over hun mentaal welbevinden en de communicatie zullen hierbij zeker meegenomen worden:
   - de aandacht voor het bewaken van het mentaal welbevinden van zowel leerlingen als schoolpersoneel;
   - de planning en communicatie over het al dan niet doorgaan van evaluaties ;
   - het rechtstreeks communiceren naar scholieren toe, hoe hen het beste te bereiken etc. Hiervoor wordt overleg voorzien met belangrijke partners zoals de Vlaamse Scholierenkoepel, de Ambrassade (WatWat) met het oog op het maken van meer structurele afspraken.

5. Het afstemmen van de werking van CLB's op andere organisaties met een (hulpverlenings)aanbod naar jongeren toe was vóór de crisis al een aandachtspunt en zal ook nu verder worden opgenomen samen met het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

6. Het versterken van leerkrachten voor leerlingen die mentaal onder druk staan en in hun rol als vertrouwensleerkracht is onderdeel van het beleid op leerlingenbegeleiding. In het verlengde daarvan kan er samen met de onderwijsverstrekkers en CLB-centrumnetten bekeken worden hoe we daar maximaal kunnen op inzetten. Vanaf 1 september 2020 maken scholen en CLB's **samenwerkingsafspraken** (ter vervanging van de beleidscontracten/plannen). Specifiek vanuit het gegeven corona zou er aandacht kunnen gaan naar afspraken m.b.t. het omgaan met kwetsbare leerlingen en de geestelijke gezondheid van leerlingen in alle fasen van het zorgcontinuüm.